

مرکز پژوهش‌های
مجلس شورای اسلامی

مشخصات گزارش:

دفتر مطالعات آموزش و فرهنگ
گروه ورزش، میراث فرهنگی
و گردشگری

نوع گزارش:

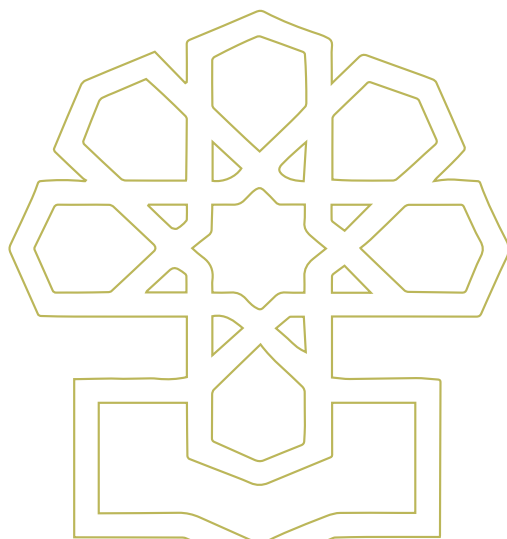
- طرح یا لایحه
 نظارتی
 راهبردی

شماره مسلسل:

۲۷۰۲۰۱۸۶

تاریخ انتشار:

۱۴۰۳/۸/۱۵

ارزیابی میزان عملکرد قانون بودجه سال ۱۴۰۳ اعتبارات وزارت ورزش و جوانان (در ۷ ماهه ابتدایی)

مبین حاجی حسنی، صادق رنجبر

چکیده

در گزارش حاضر اعتبارات مصوب و تحقق یافته قانون بودجه سال ۱۴۰۳ وزارت ورزش و جوانان ذیل قانون بودجه سال ۱۴۰۳ مورد بررسی قرار گرفت. بررسی هانشان داد که مجموع اعتبارات هزینه‌ای وزارت ورزش و جوانان ۶,۸۷۵ میلیارد تومان و مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۵,۰۱۸ میلیارد تومان است.^۱ در هفت ماه اول سال ۱۴۰۳ به طور میانگین تنها حدود ۴۲ درصد از اعتبارات هزینه‌ای و حدود ۱۰ درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت ورزش و جوانان تحقق یافته است. همچنین تاکنون برای اعتبارات بند «ب» تبصره «۱۳» با مجموع اعتبارات ابلاغی ۹۹۵,۱ میلیارد تومان و موضوع مصرف دخانیات و پیشگیری و درمان بیماری‌های ناشی از آن و توسعه اماکن ورزشی از محل مالیات و عوارض سیگار با مجموع اعتبارات ابلاغی ۱۱۹ میلیارد تومان، اعتباری تخصیص نیافته است.

بررسی تبصره‌های بودجه سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد که ۵۰ درصد از تبصره‌ها دارای عملکرد است. بنابراین می‌توان گفت نیمی از تبصره‌های بودجه سال ۱۴۰۳ وزارت ورزش و جوانان فاقد عملکرد است. مهم‌ترین دلایل این وضعیت را می‌توان به فقدان سهم مشخص اعتبار تخصیصی به حوزه ورزش و همچنین بالا بودن تعداد حوزه‌های دریافت کننده اعتبار از احکام بودجه دانست که به عدم تخصیص اعتبارات ورزشی منجر شده است. شایان ذکر است میزان تحقق اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای وزارت ورزش و جوانان در هفت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۳ نسبت به عملکرد ۹ ماهه قانون بودجه سال ۱۴۰۲ حدود ۵ درصد بیشتر محقق شده است.

موسی بیات (ناظر علمی)؛ سیدمحمد حسین فاطمی «دفتر مطالعات بخش عمومی» (اظهار نظر کننده)؛ سعید شفیعا (مدیر مطالعه)؛ شیوا امین اسکندری (ویراستار ادبی)؛ سیده فاطمه ابوطالبی (صفحه‌آرا)

۱. در این جمع، ردیف‌های متفرقه اعمال نشده جدول ۹ نیز در نظر گرفته شده است.

تخصیص اعتبار مناسب به مقوله ورزش نه تنها برای دولت‌ها از حیث پیشگیری از بیماری‌ها، ارتقای سلامت عمومی و افزایش همگرایی اجتماعی حایز اهمیت است؛ بلکه سرمایه‌گذاری در این بخش با دستاوردهای بین‌المللی ورزشی سبب تقویت غرور ملی و خودباوری می‌شود. بودجه‌های سنواتی بخش ورزش در وزارت ورزش و جوانان نشان‌دهنده تعهد دولت به ارتقای سلامتی عمومی و سرزندگی و شادابی همه اقشار و همچنین نشان‌دهنده توجه و برنامه‌ریزی دولت در حفظ و نگهداشت استعدادها و ظرفیت‌های ورزشی کشور است. با عنایت به وضعیت نامطلوب ورزش در بخش عمومی جامعه از نظر میزان متوسط سرانه ورزشی که مطابق با گزارش‌ها این سرانه برای هر ایرانی معادل ۸۴ سانتیمتر مربع اعلام شده است [۱] تخصیص اعتبار مناسب به مقوله ورزش نه تنها برای دولت‌ها از حیث پیشگیری از بیماری‌ها بلکه برای سایر ابعاد چون افزایش همگرایی اجتماعی و دستاوردهای بین‌المللی قابل توجه است. میزان اعتبارات هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای محقق شده در قانون بودجه سال ۱۴۰۳ در وزارت ورزش و جوانان نقش مهمی در نگرش حاکمیت نسبت به توسعه ورزش کشور و شکل‌دهی سیاست‌های مؤثر در این حوزه دارد. بنابراین گزارش حاضر به بررسی میزان تحقق اعتبارات وزارت ورزش و جوانان در قانون بودجه سال ۱۴۰۳ می‌پردازد.

۲. اعتبارات مصوب و ابلاغی وزارت ورزش و جوانان به تفکیک هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

مطابق آنچه که در جدول ۱ گزارش شده است، مجموع اعتبارات هزینه‌ای وزارت ورزش و جوانان ۶,۸۷۵ میلیارد تومان و مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۵,۰۱۸ میلیارد تومان است که به دلیل قانون استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه و رفع تبعیض و ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه یافته و تحقق پیشرفت و عدالت مصوب سال ۱۳۹۳ [۴]، سه درصد از اعتبارات مذکور به استان‌ها و شهرستان‌های تعیین شده ذیل این قانون اختصاص می‌یابد. لذا از همین رو با احتساب کسر این ۳ درصد از اعتبار مصوب قانون بودجه، مطابق ابلاغ سازمان برنامه و بودجه، مجموع اعتبارات هزینه‌ای وزارت ورزش و جوانان ۶,۸۷۵ تومان و مجموع اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۵,۰۱۸ میلیارد تومان است.

جدول ۱. اعتبارات مصوب و ابلاغی وزارت ورزش و جوانان به تفکیک هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای

شرح	شماره طبقه بندی	عنوان	اعتبار مصوب	اعتبار ابلاغی
هزینه‌ای	۱۲۸۵۰۰	وزارت ورزش و جوانان	۲۲,۷۵۳,۵۲۳	۲۱,۷۵۲,۳۶۸
	۷۱-۷۳۰۰۰۰	اعتبارات موضوع تعرفه مالیات بر ارزش افزوده	۲۵,۰۰۰,۰۰۰	۲۳,۵۰۰,۰۰۰
	۷۲-۷۳۰۰۰۰	اعتبارات بند «ح» تبصره «۶» موضوع ماده (۴۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت	۱۰۹,۶۴۸	۱۰۳,۰۶۹
	۵۵-۵۵۰۰۰	کمک به فدراسیون کشتی	۲,۴۰۰,۰۰۰	۲,۲۵۶,۰۰۰
	۱۲۸۵۰۰	اعتبارات بند «ب» تبصره «۱۳»	۲۱,۰۰۰,۰۰۰	۱۹,۹۵۰,۰۰۰
	۳۷-۵۳۰۰۰۰	کاهش مصرف دخانیات و پیشگیری و درمان بیماری‌های ناشی از آن و توسعه اماکن ورزشی از محل عوارض و مالیات سیگار	۴,۱۰۰,۰۰۰	۱,۱۹۸,۵۰۰
	۱۲۸۵۰۰	وزارت ورزش و جوانان	۹,۶۲۸,۷۸۱	۸,۱۸۴,۴۶۳
۷۱-۷۳۰۰۰۰	اعتبارات موضوع تعرفه مالیات بر ارزش افزوده	۵۰,۶۰۰,۰۰۰	۴۱,۹۹۸,۰۰۰	
تملك دارایی‌های سرمایه‌ای				

۳. وضعیت تحقق اعتبارات وزارت ورزش و جوانان به تفکیک هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در ۷ ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۳

گزارش دریافتی از وزارت ورزش و جوانان نشان می‌دهد که مجموع اعتبارات هزینه‌ای تخصیص یافته به وزارت ورزش و جوانان ۲,۹۰۹ میلیارد تومان و مجموع اعتبارات تخصیصی تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ۵۰۷ میلیارد تومان است. جدول ۲ میزان اعتبارات تخصیص یافته به تفکیک هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای را در هفت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد.

جدول ۲. وضعیت تحقق اعتبارات وزارت ورزش و جوانان به تفکیک هزینه‌ای و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در ۷ ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۳

شرح	شماره طبقه‌بندی	عنوان	اعتبار تخصیصی	درصد تحقق ۷ ماهه
هزینه‌ای	۱۲۸۵۰۰	وزارت ورزش و جوانان	۱۵,۲۹۹,۷۶۰	۷۰
	۷۱-۷۳۰۰۰۰	اعتبارات موضوع تعرفه مالیات بر ارزش افزوده	۱۲,۱۷۰,۰۰۰	۵۲
	۷۲-۷۳۰۰۰۰	اعتبارات بند «ح» تبصره «۶» موضوع ماده (۴۸) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت	۲۷,۰۰۰	۲۶
	۵۵-۵۵۰۰۰	کمک به فدراسیون کشتی	۱,۶۰۰,۰۰۰	۷۱
	۱۲۸۵۰۰	اعتبارات بند «ب» تبصره «۱۳»	۰	۰
	۳۷-۵۳۰۰۰۰	کاهش مصرف دخانیات و پیشگیری و درمان بیماری‌های ناشی از آن و توسعه اماکن ورزشی از محل عوارض و مالیات سیگار	۰	۰
تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۱۲۸۵۰۰	وزارت ورزش و جوانان	۷۰,۱۱۱	۱
	۷۱-۷۳۰۰۰۰	اعتبارات موضوع تعرفه مالیات بر ارزش افزوده	۵,۰۰۰,۰۰۰	۱۲

مأخذ: همان.

مشخص است که در هفت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۳، به‌طور میانگین تنها حدود ۴۲ درصد از اعتبارات هزینه‌ای و حدود ۱۰ درصد از اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تحقق یافته است. همچنین تاکنون برای اعتبارات بند «ب» تبصره «۱۳» با مجموع اعتبارات ابلاغی ۱۹۹۵ میلیارد تومان و موضوع مصرف دخانیات و پیشگیری و درمان بیماری‌های ناشی از آن و توسعه اماکن ورزشی از محل مالیات و عوارض سیگار با مجموع اعتبارات ابلاغی ۱۱۹ میلیارد تومان، اعتباری تخصیص نیافته است. بنابراین می‌توان اذعان داشت که اعتبارات تخصیص یافته به این دستگاه در هفت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۳ در شرایط مطلوبی قرار ندارد، در حالی که در مقایسه با تحقق اعتبارات قانون بودجه سال ۱۴۰۲، میزان تخصیص اعتبارات هزینه‌ای حدود ۵۰ درصد و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای نیز حدود ۳۰ درصد بیشتر تخصیص یافته است. [۲]

۴. عملکرد تبصره‌های مرتبط با وزارت ورزش و جوانان

تبصره‌های مصوب مربوط به وزارت ورزش و جوانان در قانون بودجه سال ۱۴۰۳ در جدول ذیل گزارش شده است که ضمن اشاره به گزارش وزارت ورزش و جوانان از میزان تحقق هر یک از تبصره‌های مذکور، به بررسی پیرامون عملکرد مربوطه پرداخته شده است.

جدول ۳. وضعیت تحقق تبصره‌های مرتبط با وزارت ورزش و جوانان

سند	ردیف	ماده/تبصره	متن قانونی	ارزیابی عملکرد
	۱	۶	<p>بند (ذ)- سازمان مکلف است بیست و هفت صد در صد (۲۷/۱۰٪) از کل ده در صد (۱۰٪) مالیات بر ارزش افزوده را برای سامان‌دهی امور جوانان و ترویج و تعمیم فعالیت بدنی و همگانی شدن ورزش اختصاص دهد. این مبلغ در ردیف‌های مربوط به وزارتخانه‌های ورزش و جوانان به میزان شصت در صد (۶۰٪) و وزارت آموزش و پرورش و چهار در صد (۴۰٪) درج و به‌طور مستقیم از خزانه به این وزارتخانه‌ها پرداخت می‌شود.</p> <p>تبصره «۱»: این اعتبار با اولویت مناطق کم‌برخوردار هزینه می‌شود.</p> <p>تبصره «۲»: پرداخت هر گونه وجهی از این محل به ورزش حرفه‌ای ممنوع و در حکم تصرف غیر قانونی در وجوه و اموال دولتی است.</p> <p>تبصره «۳»: سازمان بر نامه بودجه و وزارتخانه‌های ورزش و جوانان و آموزش و پرورش مکلفند گزارش عملکرد این بند را هر شش ماه یک‌بار به کمیسیون فرهنگی مجلس ارسال نمایند.</p> <p>تبصره «۴»: از محل شصت در صد (۶۰٪) سهم وزارت ورزش و جوانان، سی در صد (۳۰٪) برای اشتغال، از دواج و فرزندآوری جوانان اختصاص می‌یابد.</p>	<p>اعتبار مصوب این بند مبلغ ۲ هزار و پانصد میلیارد تومان بوده است که مبلغ ۲ هزار و سیصد و پنجاه میلیارد تومان آن ابلاغ شده است. ارزیابی عملکرد این بند در ۷ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۳ نشان می‌دهد در کل ۵۲ درصد از اعتبار ابلاغی این بند محقق شده است. سهم ورزش از کل این اعتبار ۳۰ درصد است و ۳۰ درصد این اعتبار نیز برای اشتغال، از دواج و فرزندآوری جوانان اختصاص داده شده است. در این راستا تحقق ۸۶ درصدی سهم اشتغال، از دواج و فرزندآوری تا ۷ ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۳ مطلوب ارزیابی می‌شود، اما تحقق ۳۷ درصدی سهم اختصاصی ورزشی مطلوب نیست.</p>
	۲	۱۳	<p>بند (ب)- در راستای ارتقای اخلاق و فرهنگ اسلامی و همچنین ترویج فرهنگ ایثار و شهادت، حمایت از تحکیم خانواده و جمعیت و رفع موانع رشد و شکوفایی بانوان، شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت مندرج در این قانون مکلفند یک در صد (۱٪) از اعتبارات هزینه‌ای خود را به استثنای هزینه‌های سود و جریمه‌های بانکی و بیمه با رعایت موازین شرعی برای هم‌افزایی و ارتقای فعالیت‌ها و تولیدات فرهنگی، هنری و ورزشی از قبیل موضوعات قرآنی، از دواج و خانواده، جوانی جمعیت، توانمندسازی بانوان و آسیب‌زدایی از زنان و خانواده، به حساب خاصی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نمایند تا مطابق جدول تفصیلی موضوع بخش دوم لایحه بودجه صرف اهداف فوق شود. پنجاه در صد اعتبارات مزبور صرف برنامه‌ها و فعالیت‌های ستاد ملی جمعیت، اعتکاف، بنیاد حفظ آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس، اردوهای زیارتی و راهیان نور و پیشرفت، اردوهای جهادی، گردهمایی‌ها، یادواره‌ها و گلزارهای شهدا، طرح مسجد محوری، کمک به مساجد، حلقه‌های میانی، گروه‌ها و مجامع تخصصی مردمی، نمایشی، مطبوعاتی، رسانه‌ای نوین، نشر و کتاب، ترویج فرهنگ کتابخوانی و تولید محتوای فرهنگی فاخر فارسی در فضای مجازی، گردشگری، توسعه و آموزش سواد رسانه‌ای شود. در صورت استتکاف دستگاه‌های مشمول این بند، خزانه‌داری کل کشور مکلف است به صورت سه ماهه از سر جمع اعتبارات مذکور برداشت و به حساب فوق‌الذکر برای فعالیت‌های یادشده واریز نماید.</p>	<p>اعتبار مصوب این بند مبلغ ۲ هزار و یکصد میلیارد تومان بوده است که مبلغ یک هزار و نهصد و نود و پنج میلیارد تومان آن ابلاغ شده است. ارزیابی عملکرد این بند در ۷ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۳ نشان‌دهنده عملکرد صفر این بند است. با توجه به اینکه بسیاری از مقوله‌های موضوعی اشاره شده در این بند در راستای ارتقای فعالیت‌ها و تولیدات فرهنگی از قبیل موضوعات قرآنی، از دواج و خانواده، جوانی جمعیت و اردوها در حیطه وظایف وزارت ورزش و جوانان است، بنابراین صفر بودن عملکرد اعتبارات این بند به‌مثابه هشدار فرهنگی محسوب شده و وزارت ورزش و جوانان در راستای ارتقای فعالیت‌ها و تولیدات فرهنگی در ۷ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۳ با چالش جدی مواجه بوده است. همچنین بررسی محتوایی این بند از آنجاکه مقوله ورزش در زمره فعالیت‌ها و تولیدات فرهنگی قرار دارد بنابراین حذف این مقوله یک مسئله جدی است که پیشنهاد می‌شود ورزش نیز به مقوله‌های موضوعی این بند اضافه شود. با توجه به مصوبه مورخ ۱۴۰۳/۵/۲ مجلس شورای اسلامی پیرامون اصلاح بند «ب» تبصره «۱۳»، دامنه شمول شرکت‌های موضوع این بند گسترده شد. بنابراین مجموع درآمدهای پیش‌بینی شده که حدود ۳۸ هزار میلیارد تومان بود بسیار کاهش یافت. اما متأسفانه اثر این کاهش در جدول ۱۲ قانون بودجه دیده نشد.</p>

مأخذ: قانون بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور.

قانون بودجه سال ۱۴۰۳ دارای دو تبصره ورزشی است که تحقق اعتبارات مرتبط با این احکام حدود ۵۰ درصد بوده است. در واقع برای اعتبارات بند «ب» تبصره «۱۳» با مجموع اعتبارات ابلاغی ۱۹۹۵ میلیارد تومان هیچ گونه تخصیص اعتباری در هفت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۳ صورت نگرفته است. با این وجود می توان گفت میزان تحقق اعتبارات تخصیص یافته نسبت به تخصیص اعتبار تبصره های قانون بودجه سال ۱۴۰۲، حدود ۲۰ درصد بیشتر بوده است.

۴. نتیجه گیری

بررسی وضعیت تخصیص اعتبارات قانون بودجه سال ۱۴۰۳ وزارت ورزش و جوانان نسبت به قانون بودجه سال ۱۴۰۲ نشان می دهد که در هفت ماهه اول سال ۱۴۰۳، به طور میانگین حدود ۵۰ درصد اعتبارات هزینه ای و ۳۰ درصد اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای بیشتر تخصیص یافته است. همچنین میزان تحقق اعتبارات تخصیص یافته به تبصره های قانون بودجه سال ۱۴۰۳ به نسبت تبصره های قانون بودجه سال ۱۴۰۲ نیز حدود ۲۰ درصد بیشتر بوده است. همچنین تاکنون برای اعتبارات بند «ب» تبصره «۱۳» با مجموع اعتبارات ابلاغی ۱۹۹۵ میلیارد تومان و موضوع مصرف دخانیات و پیشگیری و درمان بیماری های ناشی از آن و توسعه اماکن ورزشی از محل مالیات و عوارض سیگار با مجموع اعتبارات ابلاغی ۱۱۹ میلیارد تومان نیز هیچ اعتباری تخصیص نیافته است. از طرفی میزان تحقق اعتبارات هزینه ای در هفت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۳، حدود ۴۲ درصد و میزان تحقق اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای نیز حدود ۱۰ درصد بوده است.

همچنین بررسی تبصره های بودجه سال ۱۴۰۳ نشان می دهد که ۵۲ درصد از اعتبارات موضوع مالیات بر ارزش افزوده وزارت ورزش و جوانان در هفت ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۳ تخصیص یافته است و برای اعتبارات بند «ب» تبصره «۱۳» نیز هیچ اعتباری تخصیص نیافته است. در واقع می توان گفت نیمی از تبصره های بودجه سال ۱۴۰۳ وزارت ورزش و جوانان فاقد عملکرد است. مهم ترین دلایل این وضعیت را می توان به فقدان جهت گیری و سهم مشخص اعتبار تخصیصی به حوزه ورزش و همچنین بالا بودن تعداد حوزه های دریافت کننده اعتبار از احکام بودجه دانست که به عدم تخصیص اعتبارات ورزشی منجر شده است. بنابراین به نظر می رسد تخصیص اعتبارات و اقدام های مرتبط با بندهای تبصره های بودجه سال ۱۴۰۳ وزارت ورزش و جوانان عملکرد مطلوبی ندارد و اقدام های آتی پیش بینی شده این دستگاه را با مخاطره روبه رو خواهد کرد.

منابع و مآخذ

- [۱]. مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی (۱۴۰۲). گزارش سیاستی با عنوان «گزارش تقنینی ارائه راهکارهای اثربخش جهت افزایش سرانه و دسترسی مردم به اماکن و خدمات ورزشی»، شماره مسلسل: ۱۹۴۵۹.
- [۲]. مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی (۱۴۰۲). گزارش سیاستی با عنوان «ارزیابی میزان تحقق اعتبارات وزارت ورزش و جوانان ذیل قانون بودجه ۱۴۰۲ در ۹ ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۲»، شماره مسلسل: ۲۷۰۱۹۵۵۹.
- [۳]. مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی (۱۴۰۳). گزارش سیاستی با عنوان «گزارش نظارتی ارزیابی عملکرد اعتبارات ورزش همگانی در وزارت ورزش و جوانان طی سال های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۲»، شماره مسلسل: ۱۹۸۷۸.
- [۴]. قانون استفاده متوازن از امکانات کشور و توزیع عادلانه و رفع تبعیض و ارتقای سطح مناطق کمتر توسعه یافته و تحقق پیشرفت و عدالت مصوب ۱۳۹۳ مجلس شورای اسلامی.
- [۵]. استعلام عملکرد اعتبارات قانون بودجه سال ۱۴۰۳ وزارت ورزش و جوانان به شماره نامه: ۸۲-۱۶۲۰۰/۸۰۹۹، مورخ: ۱۴۰۳/۷/۲۲ از وزارت ورزش و جوانان.

گزیده سیاستی

در هفت ماهه اول سال ۱۴۰۳ به طور میانگین تنها حدود ۴۲ درصد از اعتبارات هزینه ای و حدود ۱۰ درصد از اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای وزارت ورزش و جوانان تحقق یافته است. همچنین بررسی تبصره های بودجه سال ۱۴۰۳ نشان می دهد که ۵۰ درصد از تبصره ها دارای عملکرد است.

